Recensie: Tortot ***1/2

Boombekelaan 14, 2660 Antwerpen
donderdag 11 juli 2024

foto © Sigrid Spinnox

Recensie:
Een staande ovatie kreeg Tortot van Laika en FroeFroe in een verlaten loods van Fluvius. Dit zoetzure anti-oorlogssprookje dat de mosterd ging halen bij 'Hoe Tortot zijn vissenhart verloor' (2016) en 'Hele verhalen voor een halve soldaat' (2020), twee bekroonde romans van de Nederlandse schrijver Benny Lindelauf wist moeiteloos de harten te veroveren van al wie er aanwezig was. Wie de twee gezelschappen eerder aan het werk zag, herkent hun signatuur maar vooral: weet ook dat de combinatie heerlijk werkt. Het is trouwens een herwerkte Vlaamse versie van het Duitse 'Der Koch und der halbe Soldat' dat deze makers eind vorig jaar in het Duitse Theater Junge Generation in Dresden presenteerden, die we te zien krijgen zonder raamvertelling.

Het is niet de eerste keer dat Laika en FroeFroe de handen in elkaar slaan. Eerder kon je met Kleine Sofie (2010), Pentamerone (2015) en De Meester en Margarita (2018) het resultaat van hun samenwerking zien ontspruiten.
In Tortot blijkt een veel te jong kind van 12 gefascineerd door de oorlog die de twee keizerlijke broers, een tweeling ontketenen. Hij wil mee ten strijde trekken maar zal al snel zijn benen verliezen wanneer ie op zoek gaat naar zijn broers en zussen. De tweeling keizers zijn dan wel hun schoonheid kwijt - al denken ze mede op basis van wat de massa hen wijs maakt, dat augurken ervoor kunnen zorgen dat die terug komt - hun gezamenlijke ambitie kent echter geen grenzen. Dus starten ze een oorlog en daarbij blijken ze na een tijd aan de winnende hand.
Een deserteur (Tortot) blijkt een opportunist die zich als meester kok aandient. Dat levert tijdens het ganse Tortot een spanningsveld op tussen hem en de sergeant die hem dood wil. Maar de man slaagt erin om de keizer van gedachten te doen veranderen wanneer die hem verleidt met een lekker gerechtje. Hij slaagt er zelfs in om de prijs voor zijn loon zo danig op te drijven dat ie gerust onthoofd wil worden, en zijn straf dus wil ontvangen, mocht ie niet bekomen wat ie wil. Hoog inzetten, loont dus.
Tortot ruikt niets en moet er iets op zien te vinden wanneer blijkt dat George alle augurken uit de ton die bestemd was voor de keizers, heeft opgegeten. Zaak is om er een lekker potje van te maken zodat het gerecht smaakt naar augurken. Hoewel de kok de jongen liever kwijt dan rijk is, gaat ie toch voor 'm zorgen en vooral ook zien dat ie hem nodig heeft om zijn eigen hachje te redden.
Want wanneer de twee keizers de oorlog hebben gewonnen, is er geen vijand meer. De eeuwige vrede en brood en spelen, zullen dus van korte duur zijn voor de soldaten en inwoners. Uit ijdelheid, verveling, omdat

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

ze het kunnen, verdelen de twee het land in twee en gaan hun legers (hier: elk de helft van de fanfare tegenover de andere helft) de strijd met elkaar aan. Na maanden is de patstelling compleet hoewel de broers elkaar eigenlijk niet haten.

Er is niets meer. En ook de meester kok zal ondervinden dat zijn trouwe leverancier hem nog nauwelijks iets kan bieden om klaar te maken. 'Met al die bombardementen, zitten we zonder ingrediënten!' Het ziet er dus naar uit dat de meester kok tot het verliezende kamp behoort, zeker wanneer het nieuws tot bij hen komt wat de andere partij van plan is. Ze zien er dan ook niets anders op dan een list te bedenken, en een holle augurkentaart als geschenk aan te bieden, waarbij ze zich lijken te overgeven. Maar in de taart zit onder andere George en de sergeant verstopt die zoals bij het paard van Troje op die manier de andere soldaten zullen proberen binnen te laten bij de vijand om zo te kunnen zegevieren.

Tortot stelt de absurditeit van oorlog aan de kaak, maar geeft de toeschouwers ook mee dat je met weinig ingrediënten toch een maagvullend maal kan bereiden. Denken we maar aan het voorgerechtje zelf dat we bij het binnengaan aangeboden krijgen: een blad Romeinse sla met lambiek-vinaigrette. Of hoe je van bijna niets iets kan maken. De sobere en tevens vegetarische viergangenmenu (Peter De Bie tekende voor het zintuiglijk concept) bestaat verder ook uit een komkommersoepje met dille, een hoofdgerecht en het beste wordt bewaard voor het einde: een bijzonder verrassend en verfrissend zoet zuur dessertje.

Logistiek gezien is Tortot wellicht een van de strafste voorstellingen van Zomer van Antwerpen. Er moet namelijk voor een leger (van telkens 300 cultuurliefhebbers) gekookt worden. Dat doet men in een legertent rechts in de loods. De vrij expressionistische poppen (inclusief de ezel) zijn alweer knap gemaakt. Opvallend zijn sommige visuele gelijkenissen met Oraison, dat ook de magisch-realistische kaart trekt. Thomas Stevens' lichtplan is knap, onder andere in het oproepen van Georges nachtmerries met rook en blauwe belichting, in het goudgeel licht dat door de raampjes van de tent diagonale lijnen trekt, en het gebruik van natuurlijk licht op het einde.

Maar de spanningsboog van deze degelijk vertelde en gespeelde voorstelling is niet altijd even strak. Soms merk je dat het verhaal zelf, dat op de verbindende maaltijd achteraf na eigenlijk zo'n anderhalf duurt, voorbij de helft wat inzakt wanneer de toeschouwers op hun smartphones gaan kijken (al dan niet omdat het behoorlijk warm is in de loods). Het soepje dat halfweg geserveerd wordt, voelt dan te veel aan als een inbraak van de keuken in Tortot, wat de voorstelling even op 'pauze' zet en de spanningsboog dus niet ten goede komt, maar aan de andere kant net wel welkom is. Mixed positive en ja ook wel wat tegenstrijdige gevoelens hadden we achteraf dus.

< Bert Hertogs >

Credits:

TEKST Roets&Vissers (naar Benny Lindelauf)

REGIE Marc Maillard & Jo Roets

SPEL Aminata Demba, Heleen Haest, Koen Janssen, Gert Jochems, Filip Peeters & Patrick Vervueren

ZINTUIGLIJK CONCEPT & SCENOGRAFIE Peter De Bie

KEUKEN Peter De Bie, Sara Sampelayo & Helena Verbeeck

MUZIEKCOMPOSITIE Bert Bernaerts

BEGELEIDING FANFARES Bert Bernaerts & Sarah Van Impe

FANFARE ZOMER VAN ANTWERPEN Lana Daems, Nele De Vleeschouwer, Mark Joris, Robin Mercelis, Reimond Ngaikpu, Pat Riské, Bob Rubens, Kasper Schalckens, Elke Schelfhout, Bob Van Brandt, Luc Van Nieulande, Katrijn Van Lysebettens, Matthias Van Ruijssevelt & Dries Verheyen

FANFARE CULTURA NOVA Brass Band Limburg

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

DRAMATURGIE Mieke Versyp
REGIE-ASSISTENT Cyril Witte
LICHTONTWERP Thomas Stevens
PROPS, POPPEN & KOSTUUMS Evelien Alles, Luna Cortés Osorio, Silke Debandt, Jan Maillard, Marc Maillard, Patrick Maillard, Astrid Michaelis, Thais Scholiers & Koen Van Hoecke
PRODUCTIE & TECHNIEK LAIKA Pieter Smet, Tim van der Linden, Rik Van Gysegem, Anton Van Haver & Tom Van den Brande
IN COPRODUCTIE MET Perpodium
MET DANK AAN uFund
MET STEUN VAN de Vlaamse gemeenschap & Tax Shelter van de Belgische federale overheid

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.